

АПЕЛАТИВНА ПРОКУРАТУРА ПЛОВДИВ

Пловдив, пл. "Съединение" № 3, тел. 032/63 13 40; 63 13 50 факс 63 13 60

№ 1749 / 2002 г.11.11 2002 г.**ДО
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
СОФИЯ****СТАНОВИЩЕ
ОТ АПЕЛАТИВНА ПРОКУРАТУРА – ПЛОВДИВ
ПО К.Д. № 17/02г.*****УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,***

Подкрепяме напълно искането на пленума на ВКС за обявяване противоконституционност на Закона за изменение и допълнение на ЗСВ като цяло, и в частност на разпоредбите, подробно посочени в искането, с изключение на тази по §49 от ЗИДЗСВ.

Считаме, че искането е основателно и обосновано.

Съдебната власт е структурно и функционално обособена, в съответствие с основния принцип залегнал в чл.8 от Конституцията. Тя осъществява правосъдната функция на държавата и от това произтича необходимостта от гаранции за независимостта ѝ. Такава гаранция в частност е независимостта на съдиите, прокурорите и следователите чрез техния имунитет и несменяемост. Тя ги прави независими от другите държавни органи при осъществяване на правомощията им. Несменяемостта е качество, което се придобива и загубва при определени от Конституцията условия, като Законодателят е длъжен да се съобрази с установените принципи и гаранции по чл.8, чл.117, чл.129 и др. от Конституцията.

Законът за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, който е атакуван пред Вас, не е съобразен с конституционно предвидените гаранции за независимост на съдебната система.

Нарушенията на Конституцията могат да се групират общо, както следва: със ЗИДЗСВ се изземват функции на конституционно определени органи на съдебната власт, за да се предадат на органи и длъжности от изпълнителната власт, които нямат конституционен статут и правомощия

да ги поемат; предвижда се противоконституционно участие или по-точно казано администриране на изпълнителната власт в лицето на Министъра на правосъдието при формиране на кадровата политика и управлението на съдебната система; засяга се принципът на несменяемост, чрез въвеждане мандатност на създадената нова категория т.нар. "ръководни длъжности", като същевременно с въвеждане разделение на магистратските длъжности на "обикновени" и "ръководни" се посяга на единния и неделим магистратски статут в наложената единна длъжностна йерархия; ограничава се самостоятелността на ВСС, като същевременно му се вменяват нормотворчески функции, каквито по Конституция не са предвидени; допуска се пряка намеса на законодателната власт и се ограничава възможността на магистратите да растат в ранг по единната длъжностна йерархия, и др.

Особено впечатляващи са предоставените с различни текстове на атакувания закон, правомощия на Министъра на правосъдието, чрез включване на специална глава III /§9 от ЗИДЗСВ/, в ЗСВ и чрез предоставяне на права за пряка намеса в кадровата политика и управление на съдебната система.

С §3, §4, ал.1, т.1,2,3, 4 и §6 в частта , с която се създава ал.8 на чл.30 от ЗСВ е изменен и допълнен чл.30 от ЗСВ, в нарушение на чл.8, чл.117, ал.2 от Конституцията на Министъра на правосъдието е дадено правото единствен да внася предложенията за кадрови промени по чл.27 от ЗСВ, във ВСС.

По този начин решенията на ВСС са обвързани от волята на Министъра и конкретно от това дали той ще внесе предложенията за разглеждане, а това води до ограничаване правомощията на органите по чл.27 от ЗСВ и на ВСС.

Предишната редакция на чл.30, ал.2 от ЗСВ /от 1998г./ предвиждаше възможност Министърът на правосъдието, наред с органите по чл.30, ал.1 ЗСВ /старата редакция/, да прави предложения по чл.27, ал.1, т.1,3 и 4 от ЗСВ.

В този вид редакцията е била предмет на разглеждане от Конституционния съд, който с решение № 1 от 14.01.1999г. по к.д. № 34/98г., е приел, че разпоредбата на чл.30, ал.2 от ЗСВ /редакция от 1998г./ не е противоконституционна.

Атакуваната от Пленума на ВКС нова редакция на чл.30 ЗСВ обаче не е идентична, с тази, предмет на к.д. № 34/98г.

В конкретния случай считаме, че дадените на Министъра на правосъдието правомощия са идентични с тези по чл.12, т.4 от ЗВСС /отм./, която разпоредба е обявена за противоконституционна с решение № 3 от 3.04.1992 г. по к.д.№ 30/91 г. на КС. В мотивите е прието, че предвиденото правомощие на Министъра на правосъдието единствен да

прави предложенията за кадрови промени в съдебната система е в грубо нарушение на чл.8, чл.117, ал.2 и чл.129, ал.1 от Конституцията, тъй като е допусната законова възможност за пряко въздействие на орган на изпълнителната власт при формиране органите на съдебната власт.

С атакуваната разпоредба не се дава монополно право на Министъра на правосъдието да прави предложения по чл.30, ал.1 ЗСВ, но му е предоставено монополно право единствен да внася тези предложения във ВСС, което е равнозначно с разпоредба на чл.12, т.4 от ЗВСС /отменен/.

Съдебната власт е поставена на подчинение на Министъра на правосъдието, в нарушение на чл.8 от Конституцията и с останалите текстове от ЗИД ЗСВ, приети и изменени с §§ 9, 14, 17, 23, 29, 85 и др.

Вменено е в задължение на съдебната власт да се отчита за дейността си пред изпълнителната, като на Министъра на правосъдието и Инспектората е дадено право да получават и обобщават доклади за дейността на съдилищата, прокуратурите и следствените служби.

Още по-впечатляващо е даденото право чл.30, ал.8 ЗСВ /§6 от ЗИДЗСВ/ на председателстващия заседанията на ВСС, да издава заповеди въз основа на решенията на Съвета, във връзка с кадровата политика на съдебната система, като се има предвид разпоредбата на чл.26, ал.1 и чл.124 ал.1 от ЗСВ. С издаване на заповеди се дават властнически правомощия на Министъра на правосъдието и се създава впечатление за наличие на трудово правоотношение между Министъра на правосъдието от една страна като работодател, и магистратите от друга като подчинени. Това е в нарушение на чл. 8 и чл.131 от Конституцията, както е прието при предходно изменение на ЗСВ с р.№ 8/94 г. по к.д. № 9/94 г., р.ІІІ.

Противоконституционно се засяга и принципът на несменяемост на магистратите в нарушения на чл.129, ал.3 от Конституцията като се въвеждат две категории длъжности - т.нар.ръководни и магистратски /чл.125 и 125а от ЗСВ/, които с разпоредбата на чл.125а, ал.8 от ЗСВ за ръководните длъжности е предвидена мандатност.

В чл.129, ал.3 от Конституцията няма предвидена възможност трудовото правоотношение на ръководителите да бъде прекратено на друго основание, освен изчерпателно изброените.

Разпоредбата на чл.129 от ЗСВ също е противоконституционна, като е предвиден по-голям срок от регламентирания в чл.129, ал.3 от Конституцията стаж след изтичане на който младшите съдии и прокурори стават несменяеми. Освен това съдиите и прокурорите от една страна и следователите от друга са поставени в неравностойно положение, като се има предвид, че в закона не е предвидена длъжност младши следовател.

По подобен случай Конституционният съд се е произнесъл с решение № 8/94 г., по к.д. № 9/94 г., р.П, което не е съобразено при изменението на ЗСВ с атакувания Закон.

Противоконституционно се засяга и имунитета на магистратите, като с новата разпоредба на чл.27, ал.1 от ЗСВ и чл.134, ал.3 ЗСВ се предвижда възможност да бъде снет имунитета на магистратите по искане на не по-малко от 1/5 от членовете на ВСС. Това правомощие е единствено и само от компетентност на Главния прокурор. Единствено прокуратурата разполага с обвинителни функции за привличане към отговорност на лицата, които са извършили престъпления, както е прието и от Конституционния съд с решение № 1/99 г. по к.д. № 34/98 г.

Със ЗИД ЗСВ е нарушено и основното начало по чл.5, ал.2 от Конституцията. Направен е опит за игнориране непосредственото действие на разпоредбите на основния ни закон, като текстовете, с които се предоставят управленски и ръководни функции на Министъра на правосъдието, Инспектората и "новообразуваните органи" в съдебната власт - общите събрания са в противоречия с разпоредбите на глава VI от Конституцията.

С настоящото становище не сме обсъдили всички пунктове по искането на Пленума на ВКС, като в останалата част изцяло приемаме исканията като основателни.

Становището е прието на Общо събрание на прокурорите от Апелативна прокуратура - Пловдив.

РД/МК

АПЕЛАТИВЕН ПРОКУРОР:
 /РОСЕН ДИМОВ/